

ПОЛІСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ЕКОНОМІКИ ТА МЕНЕДЖМЕНТУ

Силабус дисципліни
«РЕКРЕАЦІЙНІ КОМПЛЕКСИ СВІТУ»

1. Профіль дисципліни

Кафедра економіки, підприємництва та туризму	Освітній ступінь – перший (бакалаврський) Галузь знань: 24 «Сфера обслуговування» Спеціальність: 242 «Туризм» Освітня програма «Туризм» Кількість кредитів – 5 Загальна кількість годин – 150 Рік підготовки, семестр – 1, 2 Компонент освітньої програми: обов’язкова Цикл підготовки: загальний Мова викладання: українська

2. Інформація про викладача

Викладачі	Лекції і практичні заняття проводитиме доцент Чернишова Таїсія Миколаївна
Профайл викладачів	Чернишова Т. М. https://polissiauniver.edu.ua/%d1%87%d0%b5%d1%80%d0%bd%d0%b8%d1%88%d0%be%d0%b2%d0%b0-%d1%82%d0%b0%d1%97%d1%81%d1%96%d1%8f-%d0%bc%d0%b8%d0%ba%d0%be%d0%bb%d0%b0%d1%97%d0%b2%d0%bd%d0%b0/
Контактна інформація	Чернишова Т. М., тел. 0675913103; ел. пошта taisya_1983@ukr.net
Сторінка курсу в Moodle	http://beta.znau.edu.ua:3398/course/view.php?id=4635
Консультації	Онлайн консультації через Zoom або Viber щовівторка з 16.00 до 17.00

3. Анотація до дисципліни

Рекреація є однією з галузей, розвиток якої характеризує економіку постіндустріального типу. Потреба в рекреаційних послугах є комплексною і включає в себе сукупність окремих потреб, які представляють – фізичні, духовні, інтелектуальні, емоційні, соціальні потреби. Одним із шляхів задоволення потреб в рекреаційних послугах є формування рекреаційних комплексів.

Дисципліна «Рекреаційні комплекси світу» (далі – РКС) вивчає процес формування та закономірності розвитку рекреаційної інфраструктури світу, її різновиди, форми й особливості в окремих регіонах та країнах, взаємодію з іншими сферами суспільного життя й господарювання.

4. Мета та цілі дисципліни

Метою вивчення дисципліни забезпечення майбутніх фахівців сфери туризму професійними знаннями з формування, розвитку та розміщення територіально-рекреаційних комплексів (ТРК), ознайомлення з системами організації діяльності населення для відновлення фізичних і духовних сил: відпочинком, оздоровленням та курортним лікуванням, туристичними мандрівками, а також формування фахового світогляду щодо територіальної організації та умов розвитку туризму в країнах і регіонах світу.

Цілі дисципліни: студент повинен знати теоретичні положення щодо формування спеціалізованих рекреаційних систем різного територіального охоплення; основні принципи діяльності людини при здійсненні рекреаційного процесу; роль суспільства і рекреаційних ресурсів у забезпеченні рекреаційних потреб; місце України на світовому ринку рекреаційних послуг. Студент повинен вміти: аналізувати сучасний стан та ефективність усіх складових рекреаційних комплексів; виявляти умови оптимального розвитку і розміщення ТРК на певній території; визначати особливості ринку рекреаційних послуг в різних регіонах і країнах світу;

Компетенції, що забезпечує дисципліна:

ЗК02 Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя

ЗК05. Прагнення до збереження навколишнього середовища

СК03. Здатність аналізувати рекреаційно-туристичний потенціал територій

СК14. Здатність працювати у міжнародному середовищі на основі позитивного ставлення до несхожості до інших культур, поваги до різноманітності та мультикультурності, розуміння місцевих і професійних традицій інших країн, розпізнавання міжкультурних проблем у професійній практиці

5. Організація навчання

5.1. Обсяг дисципліни

Вид заняття	Загальна кількість годин	
	Денна	Заочна
Лекції	24 год.	6 год.
Практичні	36 год.	8 год.
Самостійна робота	90 год.	136 год.

5.2. Формат дисципліни

Проведення дисципліни можливе як в очній, так і у змішаній (поєднання традиційних форм навчання з елементами електронного навчання через систему Moodle) в залежності від епідемічної ситуації в країні та регіоні.

5.3. Тематичний план початкової дисципліни:

№ з/п	Тема	Назва теми	Кількість годин	
			денна форма	заочна форма
1.	Т 1	Рекреація як соціально-економічне явище	15	-
2.	Т 2	Рекреаційна діяльність і рекреаційно-туристське обслуговування	15	-
3.	Т 3	Поняття про туристично-рекреаційні ресурси України та їх характеристика	15	-
4.	Т 4	Територіальна рекреаційна система (ТРС) як основа функціонування рекреаційного господарства	15	-
5.	Т 5	Теоретичні основи рекреаційного районування	15	-
6.	Т 6	Рекреаційне районування України	15	-
7.	Т 7	Європа – провідний рекреаційний регіон світу	15	-
8.	Т 8	Рекреаційні комплекси Американського регіону	15	-
9.	Т 9	Рекреаційні комплекси Африки	15	-
10.	Т 10	Рекреаційні комплекси і центри туризму в Азії, Австралії й Океанії та на Близькому Сході	15	-
Разом:			150	-

5.4. Система оцінювання та вимоги

Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Вид заняття	Максимальна кількість балів за одиницю	Кількість одиниць, год.	Максимальна кількість балів
Лекції	0,125	24	3
Практичні заняття	1	36	36
Самостійна робота	0,01	90	9
Модульна контрольна робота*	12	1	12
Індивідуальні завдання	-	-	-
Разом:		-	60

*На модульні контрольні роботи передбачити кількість балів, яка складає не менше 20% від максимальної кількості балів, які студент може отримати під час поточного контролю за накопичувальною системою (60 балів).

Максимальна кількість балів становить 60. Мінімальна кількість балів, набраних студентом, складає 60% від максимальної кількості балів, отриманих під час вивчення дисципліни – 36 балів.

Порогові рівні оцінок за результатами навчання

Шифр результату навчання	Вид заняття	Мінімальна кількість балів (репродуктивний рівень)**	Максимальна кількість балів (творчий рівень)
		36	60
PH02, PHP05	Лк 1-10; Пр 1, 2, 3, 6,7, 12-18 СР (ЗМ1, ЗМ2)	16	20
PH04, PH14	Лк 1-10; Пр 4-5, 8-11, 12-18 СР (ЗМ1, ЗМ2)	12,8	28
PH02,05, PH04, PH14	МКР	7,2	12
Разом:		36	60

**Мінімальний пороговий рівень оцінки визначається тим, що студент має певні знання, передбачені в робочій програмі навчальної дисципліни, володіє основними положеннями, що вивчаються на рівні, який визначається як мінімально допустимий. З використанням основних теоретичних положень, студент з труднощами пояснює правила вирішення практичних/розрахункових завдань дисципліни. Виконання практичних/ контрольних/ індивідуальних завдань, значно формалізовано: є відповідність алгоритму, але відсутнє глибоке розуміння роботи та взаємозв'язків з іншими дисциплінами.

Максимальна кількість балів становить 60. Мінімальна кількість балів, набраних студентом, складає 60% від максимальної кількості балів, отриманих під час вивчення дисципліни – 36 балів.

6. Результати навчання

Шифр	Результат навчання
PH02	Знати, розуміти і вміти використовувати на практиці базові поняття з теорії туризму, організації туристичного процесу та туристичної діяльності суб'єктів ринку туристичних послуг, а також світоглядних та суміжних наук
PH04	Пояснювати особливості організації рекреаційно-туристичного простору
PH05	Аналізувати рекреаційно-туристичний потенціал території.
PH14	Проявляти повагу до індивідуального і культурного різноманіття.

7. Пререквізити

Здобуті попередньо знання з математики, права, історії, української мови, аналітичне мислення, творчий підхід до вирішення проблеми.

8. Політики дисципліни

При організації освітнього процесу у Поліському національному університеті студенти, викладачі, методисти, адміністрація діють відповідно до: Положення про організацію освітнього процесу у Поліському університеті, Положення про навчально-методичне забезпечення навчальних дисциплін у Поліському університеті, Положення про силабус навчальної дисципліни Поліського університету, Положення про внутрішню систему забезпечення якості вищої освіти, Положення про академічну доброчесність, запобігання та виявлення плагіату, Концепції розвитку інклюзивної освіти.

Академічна доброчесність. Очікується, що роботи студентів будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел списування, втручання в роботу інших студентів є прикладами академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі студента є підставою для її незарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману.

На заняття студенти вчасно приходять до аудиторії відповідно до діючого розкладу (у разі пропуску занять до деканату подається пояснювальна записка).

Під час занять студенти: не вживають їжу та жувальну гумку; не залишають аудиторію без дозволу викладача; не заважають викладачу проводити заняття.

Під час контролю знань студенти: є підготовленими відповідно до вимог даного курсу; розраховують тільки на власні знання (не шукають інші джерела інформації); не заважають іншим; виконують усі вимоги викладачів щодо контролю знань.

Викладач у свою чергу: забезпечує на заняттях обстановку творчого, зацікавленого ставлення студентів до навчальної дисципліни, яку він викладає; формує на заняттях дух взаємного порозуміння та доброзичливості, виключає формалізм та елементи безпринципності в освітньому процесі; при проведенні занять дотримується вимог трудової дисципліни та навчального розпорядку.

Підсумковий контроль результатів навчання та компетентностей студентів з навчальної дисципліни здійснюється на підставі проведення семестрового екзамену у формі тестування на ПК або письмово, у вигляді відповідей на питання. Екзаменаційні тести охоплюють програму навчальної дисципліни. Завданням екзамену є перевірка розуміння студентом програмного матеріалу в цілому, логіки та взаємозв'язків між окремими розділами, здатності використання для вирішення практичних задач тощо. Тестові питання мають теоретичне та практичне спрямування, які передбачають вирішення типових професійних завдань фахівця на робочому місці та дозволяють діагностувати рівень підготовки студента і рівень його компетентності з навчальної дисципліни.

Мінімально можлива кількість балів, отриманих студентом у випадку складання екзамену, дорівнює 25. Максимальна можлива кількість балів, отриманих на екзамені – 40.

Підсумкові бали за екзамен складаються із суми балів за відповіді на тестові питання, що округлені до цілого числа.

Підсумкова оцінка з дисципліни розраховується як сума балів, отриманих під час екзамену та балів, отриманих під час поточного контролю за накопичувальною системою.

9. Технічне та програмне забезпечення (за потреби)

Лекційні заняття проводяться в аудиторіях, обладнаних мультимедійними засобами, і передбачають використання презентацій, відеофільмів. Практичні роботи проводяться з використанням роздаткового матеріалу, якщо цього вимагає тема, мультимедійний комплекс, державні стандарти, законодавчо-нормативні документи, доступ до Інтернету, наявність каналів доступу, бібліотечний фонд фахових видань на паперових та електронних носіях.

10. Література необхідна для вивчення навчальної дисципліни

Основні:

а) законодавство

1. Про туризм: Закон України від 15 вересня 1995 №325/95 зі змінами. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/324/95-%D0%B2%D1%80#Text>

2. Туристсько-екскурсійне обслуговування. Туристичні послуги. Загальні вимоги: ДСТУ 28682.2-95. К.: Держстандарт України, 1997. 11 с. (Національний стандарт України).

3. Про порядок виїзду з України і в Україну громадян України: Закон України. *Відомості Верховної Ради України (ВВР)*, 1994, № 18, ст.101

б) основна

1. Домбровська С. М. Опорний конспект лекцій з курсу «Краєзнавство, країнознавство та географія туризму» для студентів всіх форм навчання напряму підготовки 242 «Туризм» Харків: НУЦЗУ, 2019. 319с.

2. Немець Л. М. Туристсько-рекреаційні ресурси світу: навчально-методичний посібник / Л. М. Немець, Г. О. Кулешова, А. В. Соколенко. Харків, ХНУ ім. В. Н. Каразіна, 2015. 102с.

3. Рекреалогія: навч. посіб. Рівне: НУВГК, 2015. 148 с.

4. Рекреаційні комплекси світу: конспект лекцій. Для здобувачів вищої освіти, які навчаються за спеціальністю 242 «Туризм» за усіма формами навчання / Укладач А.Л. Помаза-Пономаренко. Харків: НУЦЗУ, 2020. 154 с.

5. Полчанінова І. Л. Рекреаційні комплекси світу : конспект лекцій для студентів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти всіх форм навчання зі спеціальності 242 – Туризм) / І. Л. Полчанінова, М. М. Покоłodна; Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2021. 182 с.

6. Полчанінова І. Л. Рекреаційні комплекси світу: навч. посібник. / І. Л. Полчанінова, М. М. Покоłodна. Харків: ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2018. 107с.

7. Рекреаційні ресурси України: навч. посібник / Чернишова Т. М. та ін. Житомир: ЖНАЕ, 2019. 130с.

8. Туристичне країнознавство: підручник / А. Ю. Парфіненко, В. І. Сідоров, О. О. Любіцева. 2-ге вид., переробл. і доповн. К.: Знання, 2015. 551 с.

9. Чир Н.В. Рекреаційна географія : навч-метод. посіб. Мукачево: вид-во Дишкант С.Я., 2019. 156с.

в) додаткова

1. Кушнірук Ю. С. Ререалогія: навчальний посібник. Рівне. НУВГП, 2015. 148с.

2. Клапчук В.М. Рекреалогія: Навчально-методичний посібник для самостійної та індивідуальної роботи студентів спеціальності «Туризм». – Івано-Франківськ: Фоліант, 2017. 88с.

3. Чернишова Т. М. Аналіз природних рекреаційно-туристичних ресурсів Житомирщини для розвитку сільського туризму в регіоні. *Науковий вісник Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки Серія: географічні науки*. Луцьк, 2020. Вип. 1 (405). С. 111 - 117.

4. Чернишова Т. М. Огляд ресурсів історико-культурних рекреаційних ресурсів Житомирщини для розвитку сільського туризму *The 6th International scientific and practical conference "Scientific achievements of modern society" (February 5-7, 2020)* Cognum Publishing House, Liverpool, United Kingdom. 2020. С. 1328-1335.

5. Чернишова Т.М. Аналіз природної та культурної спадщини Житомирщини для розвитку регіонального туризму та рекреації. *Географія туризму*, 2021. Вип. 65. С.27-34.

6. Шведун В.О., Мельниченко О.А. Особливості розвитку індустрії туризму в Україні: монографія. Харків: Вид-во НУЦЗУ, 2017. 153 с.

Інформаційні ресурси:

1. Бібліотечно-інформаційний ресурс (книжковий фонд, періодика, фонди на електронних носіях тощо) бібліотеки ПНУ. Інституційний репозитарій ПНУ. URL: <http://lib.znau.edu.ua/jirbis2/>

2. Законодавча база України. URL: <http://search.ligazakon.ua/search/business/instruction/ua/>

3. Офіційний сайт Державного агентства розвитку туризму. URL:

<https://www.tourism.gov.ua/>

4. Офіційний сайт Національної туристичної організації. URL:
https://www.ntoukraine.org/mission_ua.htm

Викладач Т. М. Чернишова

Гарант освітньої програми Н. В. Валінкевич

Декан факультету О. А. Опалов

Силабус затверджений на засіданні кафедри
Протокол № 2 від "18" серпня 2022р.

Завідувач кафедри Н. В. Валінкевич

Обговорено та рекомендовано до затвердження навчально-методичною комісією факультету
Протокол № 1 від "31" серпня 2022 р.

Голова НМК факультету О. А. Прокопчук